

21.2. TÁBLÁZAT
A IV. ZÓNÁBÓL VALÓ DEPORTÁLÁSOK ÜTEMTERVE

<i>Koncentrációs és bevonítási központ</i>	<i>Indulás időpontja</i>	<i>Vonatok száma</i>
Bácsalmás	június 26.	1
Békéscsaba	június 26.	1
Debrecen	június 25., 26., 27., 28.	5
Kecskemét	június 25., 27.	2
Nagyvárad	június 26.	1
Szeged	június 25., 27., 28.	3
Szolnok	június 25., 27.	2

FORRÁS: Csongrád Megyei Levéltár, Szeged. Szegedi polg. m. i. 9535/1944.

Bácsalmás. Magyarország déli részén, Szeged és Baja között a bácsalmási koncentrációs és bevonítási központ 2793 zsidót fogadott be.⁵¹ Közülük sokan Bajáról, Madararól, Jánosalmáról, Szabadkáról és Észak-Bácska szomszédos településeiről jöttek. A tábor egy csoport bácskai népi német (Volksdeutsch) SS-katoná őrizte; különösen kegyetlenek voltak. Mindazonáltal sok zsidó, aki a június 25-i transzporttal hagyta el Bácsalmást, elég szerencsés volt: amikor a vonat befutott Szegedre, néhány tehervagont mintegy 700 zsidóval, akik, mint kiderült, főképp Szabadkáról jöttek, egy másik vonathoz csatoltak, melyet Strasshofba irányítottak.⁵²

Békéscsaba. Békés vármegye székhelyét a Holocaust időszakában Székács István főispán irányította. A város zsidó közössége meglehetősen tehetőse és jómódú volt a német megszállásig.

A gettót a helyi dohánygyárban és környékén hozták létre, 3113 zsidó tartozott ide, 2500 magából a városból.⁵³ A többieket a szomszédos falvakból és városokból hozták be – Bánhegyes, Battonya, Békés, Elek, Endrőd, Gyula, Mezőkovácsháza, Orosháza,⁵⁴ Szarvas és Tótkomlós. Ide szállították a szomszédos Mezőkovácsházi, Battonyai és Eleki járások zsidóit is.

A mintegy 350 mezőkovácsházi zsidót először a méntelep környéki helyi gettóban helyezték el, nem messze a várostól. A Mezőkovácsházi járás falvaiból beszállított 414 zsidót (20-at Csanádapácáról, 56-ot Kunágótáról, 50-et Magyarbánhegyesről, 14-et Nagybánhegyesről, 23-at Református Kovácsházáról, 33-at Végegyházáról, valamint a Battonyai járáshoz tartozó Battonyáról 108-at, Dombegyházáról 22-t, Kevermesről